

22è CICLE DE SORTIDES DE CONÈIXER EL PLA DE L'ESTANY

3a sortida – diumenge 8 de desembre de 2024

Centre d'Estudis Comarcals i Centre Excursionista de Banyoles

Cornellà del Terri.

Església de Sant Andreu del Terri. Pont Medieval de Sant Andreu del Terri. Església de Sant Cugat de Ravós. Sínia de Ravós.

Església de Sant Andreu del Terri. L'església és de nau única amb absis semicircular i coberta amb volta apuntada. L'accés a l'església es troba al mur de migdia on hi ha la porta d'entrada, formada per dos arcs de mig punt en degradació. La porta ferrada està decorada amb elements de ferro forjat, d'època o d'estil romànic; el forrellat acaba decorat amb un cap de drac i la resta d'elements decoratius són de motius vegetals i geomètrics. En aquest mateix mur trobem una finestra de doble esqueixada. Al centre de la cornisa de l'absis, destaquen els relleus d'una "Maiestas Domini" i la d'un àngel. La maiestas sosté un llibre a la mà esquerra i la mà dreta fa el gest de beneir. L'àngel porta túnica; les ales són de dimensions considerables respecte al cos; a la mà esquerra porta un llibre o pergamí. Alguns historiadors han identificat la figura de la "maiestas" amb sant Andreu. Els primers documents que fan referència a l'església de Sant Andreu del Terri daten de l'any 840. Informen de l'existència d'una primitiva església, de la qual no s'ha conservat cap resta, potser només alguns carreus aprofitats per a la construcció de l'actual església, aixecada pels monjos de

Santa Maria d'Amer. L'església fou atorgada per Carles el Calb al monestir de Sant Mer els anys 840 i 860. En un primer moment l'església depenia de la parròquia veïna de Sant Cugat de Ravós. No serà fins a l'any 1372 quan esdevingui parròquia i seu de la Confraria de Sant Andreu. El 1407 es torna a consagrar el temple després de la construcció del nou campanar. En aquesta mateixa època es col·loquen a l'altar diverses relíquies. Actualment només se celebra missa el dia de Sant Andreu, patró de l'església, dia de la festa major de Sant Andreu del Terri.

Pont medieval de Sant Andreu del Terri. s. XV- XVI. Pont sobre el Terri format per tres arcs de mig punt. L'arc central destaca per l'amplada de la seva llum. Els dos arcs laterals són de dimensions més petites. Un dels arcs està parcialment tapat pel desnivell del terreny. L'arc central és de carreus ben treballats. La resta del mur és de pedra irregular i es perceben diversos tipus de paraments, que ens parlen de la història constructiva del pont. L'estructura de ferro que es troba sobre el pont, de construcció posterior, va permetre augmentar

l'amplada del pas. L'any 1220 es troba documentat un "pont de Terri" en el testament del cavaller Dalmau de Creixell. Actualment, d'aquest pont només en restarien els fonaments, ja que la totalitat del pont és d'època més tardana, entre els s. XV i XVI. El pont va servir de pas sobre el riu Terri per la carretera local de Cornellà del Terri a Medinyà fins a l'any 1983. Aquest any es desvia la carretera i es construeix l'actual pont.

Església de Sant Cugat de Ravós. Església d'una sola nau amb planta rectangular, capella adossada al mur de tramuntana i l'absis semicircular a llevant. L'accés a l'església és al mur de tramuntana del castell, a partir d'un dels patis del recinte emmurallat. La porta d'entrada, a la façana principal, és d'estil barroc, de forma quadrangular, amb dintell monolític i brancals bisellats. Al centre de la llinda, un petit templet amb la imatge de Sant Cugat. Sobre la porta una finestra de doble esqueixada situada a l'eix de simetria. Adossada a la façana hi ha la torre campanar de forma quadrangular. L'exterior de l'absis queda parcialment tapiat per l'ala de llevant del castell; per observar-lo cal situar-se al pati del castell; resten les arcuacions llombardes i les lloses de la coberta originals d'època romànica. El mur de migdia dona igualment al pati del castell; en aquest mur encara es pot veure l'antiga porta lateral d'entrada. A l'interior de l'església destaquen les pintures murals romàniques de l'absis amb la figura de Crist en Majestat, el Tetramorfs i dos àngels. La cornisa de la imposta de la volta de la nau està decorada amb relleus de motius geomètrics. El primer document que fa referència a l'existència de l'església de Sant Cugat data

de l'any 1096. L'església de Sant Cugat de Ravós del Terri, actual parròquia de Ravós del Terri, havia estat la capella del castell de Rogationibus, que es trobava sota la jurisdicció de l'ardiaca major de la seu de Girona. Des de 1314 és parròquia independent i rep les visites pastorals. El temple ha sofert diverses modificacions, potser la més important és el canvi d'accés. En un primer moment l'accés era des de l'interior del pati del castell. Al s. XVII es construeix l'accés actual. La capella adossada a la nau de l'evangeli, construïda al s. XVIII, va servir durant molts anys d'accés a l'església.

Sínia de Ravós. La sínia de Ravós està formada pel pou circular amb mur de pedra on hi ha incorporat, damunt d'una base d'obra, tot el mecanisme necessari per pouar l'aigua. El mecanisme es basa en un seguit d'engranatges i rodes moguts per tracció animal. Queden les restes de l'antic safareig on s'emmagatzemava l'aigua extreta del pou i que era utilitzada per regar els camps de conreu. Les sínies són un antic sistema hidràulic utilitzat per extreure aigua dels pous. L'ús de les sínies s'estén per tot el mediterrani i els primers en utilitzar-la foren els àrabs. En termes generals la sínia està formada pel pou, al qual s'acobla un mecanisme amb rodes mogudes per la força d'un animal que va donant voltes a l'eix del pou. En una de les rodes hi ha diversos recipients que puguen l'aigua. El diccionari Alcover-Moll defineix la sínia de la següent manera: "Màquina per elevar aigua subterrània, composta d'una roda horitzontal (rodet) amb braços, moguda per una bístia que volta, i amb la qual engranen les dents d'una roda vertical que en rodar mou una sèrie de catúfols disposats al llarg d'un rest o cadena sens fi, la part inferior de la qual va submergida dins l'aigua del pou on la màquina està instal·lada."

